

بِحَدِيثِ الْأَخِي عَمْرِو بْنِ أَبِي عَمْرٍو

دانشگاه سیستان و بلوچستان

تحصیلات تکمیلی

پایان نامه ی کارشناسی ارشد رشته ی جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان:

تحلیلی بر نقش دفاتر خدمات ارتباطی در فرایند توسعه روستایی مطالعه موردی: بخش مرکزی شهرستان لامرد

استاد راهنما:

دکتر جواد بذرافشان

استاد مشاور:

دکتر علی گلی

تحقیق و نگارش:

حمیده راستگو

(این پایان نامه از حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه سیستان و بلوچستان بهره مند شده است)

شهریور ماه ۱۳۹۰

بسمه تعالی

این پایان نامه با عنوان (تحلیلی بر نقش دفاتر خدمات ارتباطی در فرایند توسعه روستایی: مطالعه موردی بخش مرکزی شهرستان لامرد)، قسمتی از برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی توسط دانشجو حمیده راستگو تحت راهنمایی استاد پایان نامه دکتر جواد بذرافشان تهیه شده است. استفاده از مطالب آن به منظور اهداف آموزشی با ذکر مرجع و اطلاع کتبی به حوزه تحصیلات تکمیلی دانشگاه سیستان و بلوچستان مجاز می باشد.

حمیده راستگو

این پایان نامه ۶ واحد درسی شناخته می شود و در تاریخ (۹۰/۷/۱۹) توسط هیئت داوران بررسی و درجه **ب** به آن تعلق گرفت.

تاریخ

امضاء

نام و نام خانوادگی

	دکتر جواد بذرافشان	استاد راهنما:
	دکتر علی گلی	استاد مشاور:
	دکتر حسین یغفوری	داور ۱:
	دکتر سیروس قنبری	داور ۲:
	دکتر محمد رضا یودینه	نماینده تحصیلات تکمیلی:

تعهد نامه اصالت اثر

اینجانب حمیده راستگو تأیید می‌کنم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و به دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این نوشته از آن استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع گردیده است. این پایان نامه پیش از این برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه سیستان و بلوچستان می‌باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو: حمیده راستگو

امضا

تقدیم به:

خانواده بزرگوارم، پدر و مادرم، خواهران عزیزم که همواره مشوق من در آموختن بوده و هستند؛

به همسر فداکار و مهربانم به پاس فداکاری و مهربانیش؛

و تقدیم به اساتید گروه جغرافیای دانشگاه زنجان و اساتید گروه جغرافیای دانشگاه سیستان و بلوچستان که در راه احیای دانش و معرفت برای اعتلای انسانیت می کوشند.

سپاس و قدردانی

سپاس و ستایش خدایی را سزااست که به واسطه ارسال رسل و ابلاغ کتب، دل های رمیده را آرمیده ساخت، خداوندی که عفوش خطاپوش است. پس از حمد و سپاس از پروردگار متّان، بر خود لازم می دانم که از استاد ارجمند **آقای دکتر جواد بذرافشان** که مسؤولیت راهنمایی این پایان نامه را برعهده داشته اند صمیمانه سپاسگزاری و قدردانی کنم. همچنین از راهنماییهی **آقای دکتر علی گلی** به عنوان مشاور نگارش این پایان نامه، صمیمانه تشکر کرده و برای این دو بزرگوار آرزوی سلامتی و موفقیت روزافزون دارم. در این مجال از اساتیدی که در طول تحصیل از محضرشان درس آموختم و به طور خاص اساتید گروه جغرافیای دانشگاه سیستان و بلوچستان و دانشگاه زنجان قدردانی می کنم. همچنین از مدیر گروه محترم **خانم دکتر زهره هادیانی** سپاسگزاری می کنم. از خانواده بزرگوارم **پدر و مادرم و خواهران عزیزم** که در تمام سالهای زندگی مایه دلگرمی و اطمینان خاطر بودند و همچنین پشتیبان همیشگی ام هستند تشکر و قدردانی می کنم. از همسر بزرگوارم آقای خلیل صفری که در تمام مراحل تکمیل پایان نامه یاریم کرد صمیمانه تشکر می کنم. از **همکلاسی های خوبم** و تمام دوستانی که با نظرات سازنده شان در پیشبرد امور پایان نامه یاری رسانم بوده اند سپاسگزارم.

چکیده

یکی از مهمترین عوامل رشد اقتصادی، ارتباطات از راه دور می باشد. افزایش تقاضا برای استفاده از فناوریهای نوین نظیر تلفن همراه و اینترنت، حتی در کشورهای فقیر، بیانگر اهمیت این فناوری در توسعه اقتصادی و اجتماعی در جهان امروزی است. آخرین نقطه نفوذ انقلاب فناوری اطلاعات و ارتباطات، روستاها می باشند. محدودیت های توسعه ارتباطات الکترونیکی در روستاها و عدم وجود ارتباط با جهان خارج از روستاها، از مهمترین عوامل شکاف دیجیتالی و فاصله جوامع روستایی با قدرتهای اطلاعاتی و اقتصادی جهان می باشد. فقدان سیاست کلی و جامع دولت در جهت توسعه فناوری اطلاعات در روستاها، به عنوان بخش عظیمی از نیروهای مولد جامعه، نبودن بستر مخابراتی مناسب جهت تبادل اطلاعات در روستاها، عدم آشنایی و مهارت روستاییان در استفاده از ابزارهای فناوری اطلاعات، جمعیت کم و پراکندگی روستاها، درآمد پایین روستاییان از مهمترین چالشهای توسعه فناوری ارتباطات و اطلاعات در روستاها می باشد. طرح فناوری اطلاعات و ارتباطات در روستاهای شهرستان لامرد و بخش مرکزی شهرستان اجرا شده است و در این دفاتر خدمات پست، پست بانک، اینترنت و مخابرات به روستائیان ارائه می شود. فرضیه اصلی این پژوهش با عنوان ایجاد دفاتر خدمات ارتباطی در توسعه روستاها مؤثر بوده است. برای جمع آوری داده ها از روش های میدانی (پرسشنامه) و کتابخانه ای استفاده شده است. پس از تأیید روایی و پایایی، داده های جمع آوری شده توسط SPSS پردازش گردید و از روش های آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است که شامل آزمون T تک نمونه ای، آزمون T مستقل، توزیع فراوانی و ضریب کورتیس و چولگی می باشد. نتایج نشان می دهد که دفاتر خدمات ارتباطی از دیدگاه روستائیان و مسئولین در ارائه خدمات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به روستائیان موفق بوده است. همچنین دفاتر خدمات ارتباطی در توسعه اقتصادی، انسانی و زیرساختهای روستا نیز مؤثر بوده و روستائیان نسبت به عملکرد این دفاتر رضایت دارند. اکثر گروههای سنی از خدمات دفاتر استفاده می کنند از دیدگاه روستائیان بیشترین گروه سنی که از خدمات دفاتر استفاده می کنند گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال است و از دیدگاه مسئولین ۲۴ تا ۳۹ سال است. از دیدگاه روستائیان دفاتر خدمات ارتباطی در ارائه خدمات اداری و اجتماعی بیشتر موفق بوده اند و از دیدگاه مسئولین، دفاتر در ارائه خدمات اینترنت و پست موفق تر بوده اند. ایجاد دفاتر یکی از راهکارهای مثبت برای رسیدن به توسعه روستایی است.

کلمات کلیدی: دفاتر خدمات ارتباطی، توسعه روستایی، لامرد، بخش مرکزی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: کلیات تحقیق
۲	مقدمه
۴	۱-۱- تعریف مسأله
۷	۱-۲- سوالات تحقیق
۷	۱-۲-۱- سوالات اصلی
۷	۱-۲-۲- سوالات فرعی
۷	۱-۳- فرضیات تحقیق
۸	۱-۳-۱- فرضیات اصلی
۸	۱-۳-۲- فرضیات فرعی
۸	۱-۴- پیشینه تحقیق
۱۵	۱-۵- ضرورت انجام تحقیق
۱۶	۱-۶- اهداف تحقیق
۱۶	۱-۶-۱- هدف کلی
۱۶	۱-۶-۲- اهداف فرعی
۱۷	۱-۷- کاربردهای تحقیق
۱۷	۱-۸- روش تحقیق
۱۷	۱-۹- جامعه آماری
۱۷	۱-۱۰- روش نمونه گیری
۱۸	۱-۱۱- تعیین حجم نمونه
۱۸	۱-۱۲- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

۱۸	مشکلات و محدودیت های تحقیق.....
۲۰	فصل دوم: مبانی نظری تحقیق.....
۲۱	مقدمه.....
۲۱	۱-۲- بررسی مفاهیم .....
۲۲	۱-۱-۲- فناوری اطلاعات و ارتباطات .....
۲۴	۲-۱-۲- اهمیت فناوری اطلاعات و ارتباطات.....
۲۵	۳-۱-۲- ایجاد دفاتر خدمات ارتباطی.....
۲۶	۴-۱-۲- دفاتر خدمات ارتباطی.....
۲۷	۵-۱-۲- جامعه اطلاعاتی.....
۲۸	۶-۱-۲- شکاف دیجیتالی.....
۳۰	۷-۱-۲- توسعه .....
۳۲	۸-۱-۲- توسعه روستایی.....
۳۳	۹-۱-۲- اهداف طرح توسعه روستایی.....
۳۴	۱۰-۱-۲- مهمترین راهکار های استراتژیک توسعه روستایی.....
۳۵	۲-۲- ICT و توسعه روستایی.....
۳۶	۳-۲- اهداف و اولویتهای موجود در گسترش ICT روستایی.....
۳۷	۴-۲- فناوری اطلاعات و ارتباطات و توسعه انسانی .....
۳۷	۵-۲- کاربردها و اثرات فناوری اطلاعات و ارتباطات .....
۳۸	۶-۲- کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در توسعه روستایی.....
۴۲	۷-۲- الگوهای ارتباطات و توسعه.....
۴۴	۸-۲- دیدگاه های توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی.....
۴۷	۹-۲- تجارب کشورها در زمینه فناوری اطلاعات.....
۴۷	۱-۹-۲- دیدگاه ها، برنامه ها و دستاوردهای سازمان ملل در رابطه با توسعه ICT در روستاها.....

- ۴۸-۲-۹-۲- فناوری اطلاعات و ارتباطات در روستاهای کره جنوبی.....
- ۴۹-۲-۹-۳- فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی در هند.....
- ۵۰-۲-۹-۴- فناوری اطلاعات در ژاپن.....
- ۵۱-۲-۹-۵- فناوری اطلاعات در فیلیپین.....
- ۵۱-۲-۱۰-۱۰- فناوری اطلاعات در ایران .....
- ۵۲-۲-۱۰-۱- شاهکوه اولین روستای اینترنتی ایران.....
- ۵۳-۲-۱۰-۲- طرح مرکز جامع خدمات کاربردی فناوری اطلاعات روستایی روستای لیوان شرقی.....
- ۵۳-۲-۱۰-۳- طرح تجهیز ده هزار روستا به دفاتر ICT.....
- ۵۴-۲-۱۰-۴- پست بانک ایران.....
- ۵۶-۲-۱۱- نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در روستا.....
- ۵۷-۲-۱۲- فناوری اطلاعات و ارتباطات ابزاری برای توسعه روستایی .....
- ۵۸-۲-۱۳- چالشهای توسعه ICT در روستاها.....
- ۵۹-۲-۱۴- محدودیت های اصلی توسعه ICT در روستا.....
- ۵۹- نتیجه گیری.....
- ۶۰- فصل سوم: روش شناسی تحقیق.....
- ۶۱- مقدمه .....
- ۶۱-۳-۱- روش تحقیق .....
- ۶۱-۳-۲- روش گردآوری اطلاعات .....
- ۶۲-۳-۳- روشهای تجزیه و تحلیل اطلاعات.....
- ۶۲-۳-۴- متغیرهای تحقیق.....
- ۶۲-۳-۵- تعریف عملیاتی متغیرها.....
- ۶۳-۳-۶- جامعه آماری تحقیق .....
- ۶۳-۳-۷- روش نمونه گیری.....

۶۳	۱-۷-۳- تعیین و محاسبه حجم نمونه .....
۶۶	۸-۳- ابزار اندازه گیری تحقیق (پرسشنامه).....
۶۶	۱-۸-۳- محتوای پرسشنامه.....
۶۷	۹-۳- آزمون های تحقیق .....
۶۷	۱-۹-۳- آزمون روایی .....
۶۷	۲-۹-۳- آزمون پایایی.....
۶۷	۳-۹-۳- آزمون آلفای کرونباخ.....
۶۷	۴-۹-۳- آزمون T .....
۷۴	فصل چهارم: ویژگیهای جغرافیایی منطقه .....
۷۵	مقدمه.....
۷۵	۱-۴- ویژگیهای اجمالی استان فارس.....
۷۷	۲-۴- ویژگیهای طبیعی شهرستان لامرد.....
۷۷	۱-۲-۴- وسعت و موقعیت جغرافیایی شهرستان لامرد.....
۷۷	۲-۲-۴- زمین شناسی .....
۷۹	۳-۲-۴- توپوگرافی.....
۸۱	۴-۲-۴- نوع اقلیم.....
۸۳	۴-۲-۵- منابع آب.....
۸۵	۴-۲-۶- پوشش گیاهی.....
۸۵	۴-۳- تقسیمات سیاسی و اداری شهرستان.....
۸۶	۴-۴- ویژگیهای انسانی شهرستان لامرد.....
۸۶	۴-۴-۱- ویژگیهای جمعیتی شهرستان لامرد.....
۸۸	۴-۵- اوضاع اقتصادی.....
۸۸	۴-۵-۱- کشاورزی.....

۸۹	۴-۵-۲-صنعت.....
۹۱	۴-۵-۳-معدن.....
۹۲	۴-۶-بخش مرکزی شهرستان لامرد.....
۹۴	۴-۷- معرفی دهستان (چاهورز، سیگار، حومه).....
۹۴	۴-۷-۱- معرفی دهستان سیگار.....
۹۵	۴-۷-۲- دهستان چاهورز.....
۹۵	۴-۷-۳- معرفی روستای چاهورز به لحاظ موقعیت جغرافیایی.....
۹۶	۴-۷-۴- دهستان حومه.....
۹۹	۴-۸- معرفی روستاهای مورد مطالعه.....
۱۰۱	فصل پنجم: آزمون فرضیات تحقیق.....
۱۰۲	مقدمه.....
۱۰۲	۵-۱-آمار توصیفی (روستاهای دارای دفاتر خدمات ارتباطی).....
۱۰۵	۵-۲-آمار توصیفی (روستاهای فاقد دفاتر خدمات ارتباطی).....
۱۰۷	۵-۳-آمار توصیفی (مسئولین دفاتر خدمات ارتباطی).....
۱۰۸	۵-۴-ارزیابی عملکرد دفاتر خدمات ارتباطی از دیدگاه روستائیان.....
۱۱۷	۵-۵-ارزیابی عملکرد دفاتر خدمات ارتباطی از دیدگاه مسئولین.....
۱۲۳	۵-۶-مدل تاپسیس.....
۱۲۸	فصل ششم: نتیجه گیری، آزمون فرضیات و پیشنهادات.....
۱۲۹	مقدمه.....
۱۳۰	۶-۱- آزمون فرضیات (از دیدگاه روستائیان).....
۱۳۲	۶-۲- آزمون فرضیات (از دیدگاه مسئولین).....
۱۳۳	۶-۳-نتیجه گیری کلی.....
۱۳۴	۶-۴-پیشنهادات تحقیق.....

۱۳۷.....	منابع و مأخذ.....
۱۳۷.....	منابع فارسی.....
۱۴۳.....	منابع لاتین.....
۱۴۴.....	سایت ها.....
۱۴۵.....	پیوست ها .....
۱۴۵.....	پرسشنامه روستاهای دارای مراکز ICT روستایی.....
۱۵۰.....	پرسشنامه روستاهای فاقد مراکز ICT روستایی.....
۱۵۵.....	پرسشنامه مراکز ICT روستایی.....
۱۵۹.....	گفتگو با وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات (خبرنگار سیتنا).....

فهرست جدول ها

عنوان جدول	صفحه
جدول ۱-۲- روند توسعه کاربرد ICT در کره جنوبی	۴۹
جدول ۲-۲- آمار عملکرد دفاتر خدمات بانکی ایران	۵۵
جدول ۳-۲- آمار عملکرد دفاتر خدمات ارتباطی روستایی در سالهای ۷۵-۸۵	۵۵
جدول ۱-۳- روش گردآوری اطلاعات	۶۱
جدول ۲-۳- متغیرهای پژوهش	۶۲
جدول ۳-۳- معرفی بخش مرکزی لامرد	۶۴
جدول ۴-۳- روستاهای دارای دفاتر خدمات ارتباطی	۶۵
جدول ۵-۳- روستاهای فاقد دفاتر خدمات ارتباطی	۶۵
جدول ۶-۳- نحوه وزن دهی به گزینه های طیف لیکرت	۶۶
جدول ۱-۴- وضع جوی ایستگاه لامرد بر حسب ماه: ۱۳۸۷	۸۲
جدول ۲-۴- آمار جمعیت شهرستان لامرد به تفکیک بخش/ دهستان/ شهر سال ۷۵-۸۵	۸۶
جدول ۳-۴- تقسیمات کشوری در سال ۱۳۸۷- شهرستان لامرد	۸۷
جدول ۴-۴- سطح برداشت و تولید محصولات عمده بخش زراعت شهرستان لامرد- ۱۳۸۸	۸۸
جدول ۵-۴- جمعیت و خانوار و تعداد دفاتر خدمات ارتباطی روستایی در بخش مرکزی لامرد	۹۴
جدول ۶-۴- جمعیت و خانوار روستای سیگار از سال ۴۵-۸۵	۹۴
جدول ۷-۴- جمعیت و خانوار و بعد خانوار در دهستان چاهورز	۹۶
جدول ۸-۴- تعداد جمعیت، خانوار و بعد خانوار روستای ترمان طی دوره های مختلف	۹۷
جدول ۹-۴- میزان و درصد سواد اهالی روستای ترمان	۹۸
جدول ۱۰-۴- روستاهای دارای دفاتر خدمات ارتباطی- ۱۳۸۵	۹۹
جدول ۱۱-۴- روستاهای فاقد دفاتر خدمات ارتباطی- ۱۳۸۵	۱۰۰

- جدول ۵-۱- توزیع پاسخگویان بر حسب جنس..... ۱۰۲
- جدول ۵-۲- میزان سن پاسخگویان..... ۱۰۳
- جدول ۵-۳- توزیع پاسخگویان بر حسب میزان سواد و تحصیلات..... ۱۰۳
- جدول ۵-۴- توزیع درآمد پاسخگویان..... ۱۰۳
- جدول ۵-۵- توزیع پاسخگویان بر حسب جنس..... ۱۰۵
- جدول ۵-۶- وضعیت سنی پاسخگویان..... ۱۰۵
- جدول ۵-۷- میزان سواد و تحصیلات پاسخگویان..... ۱۰۶
- جدول ۵-۸- توزیع درآمد پاسخگویان..... ۱۰۶
- جدول ۵-۹- توزیع پاسخگویان بر حسب جنس..... ۱۰۷
- جدول ۵-۱۰- توزیع سنی مسئولین..... ۱۰۷
- جدول ۵-۱۱- میزان تحصیلات مسئولین دفاتر خدمات ارتباطی..... ۱۰۸
- جدول ۵-۱۲- نتایج آزمون شاخص اجتماعی..... ۱۰۸
- جدول ۵-۱۳- نتایج آزمون شاخص اقتصادی..... ۱۰۸
- جدول ۵-۱۴- نتایج آزمون شاخص فرهنگی..... ۱۰۹
- جدول ۵-۱۵- نتایج آزمون شاخص اداری..... ۱۰۹
- جدول ۵-۱۶- تبدیل معیارهای کیفی به معیارهای کمی..... ۱۱۰
- جدول ۵-۱۷- نتایج آزمون شاخص اقتصادی..... ۱۱۱
- جدول ۵-۱۸- نتایج آزمون شاخص انسانی..... ۱۱۱
- جدول ۵-۱۹- نتایج آزمون شاخص زیرساختها..... ۱۱۱
- جدول ۵-۲۰- نتایج آزمون شاخص رضایتمندی..... ۱۱۳
- جدول ۵-۲۱- نتایج آزمون سن..... ۱۱۴
- جدول ۵-۲۲- نتایج آزمون t..... ۱۱۴
- جدول ۵-۲۳- میزان مد ومیانہ..... ۱۱۶

- جدول ۵-۲۴- نتایج آزمون -انتخاب خدمات خاص..... ۱۱۶
- جدول ۵-۲۵- نتایج آزمون شاخص اجتماعی..... ۱۱۷
- جدول ۵-۲۶- تبدیل معیارهای کیفی به معیارهای کمی..... ۱۱۷
- جدول ۵-۲۷- نتایج آزمون شاخص اقتصادی..... ۱۱۸
- جدول ۵-۲۸- تبدیل معیارهای کیفی به معیارهای کمی..... ۱۱۸
- جدول ۵-۲۹- نتایج آزمون شاخص فرهنگی..... ۱۱۸
- جدول ۵-۳۰- تبدیل معیارهای کیفی به معیارهای کمی..... ۱۱۹
- جدول ۵-۳۱- نتایج آزمون شاخص اداری..... ۱۱۹
- جدول ۵-۳۲- تبدیل معیارهای کیفی به معیارهای کمی..... ۱۱۹
- جدول ۵-۳۳- نتایج آزمون شاخص رضایتمندی..... ۱۲۰
- جدول ۵-۳۴- تبدیل معیارهای کیفی به معیارهای کمی..... ۱۲۰
- جدول ۵-۳۵- توزیع گروههای سنی افراد پاسخگو..... ۱۲۱
- جدول ۵-۳۶- گروههای سنی استفاده کننده از خدمات دفاتر..... ۱۲۱
- جدول ۵-۳۷- نتایج آزمون- توسعه روستاها..... ۱۲۲
- جدول ۵-۳۸- نتایج آزمون- توسعه روستاها..... ۱۲۲
- جدول ۵-۳۹- نتایج آزمون- بالاترین خدمات..... ۱۲۳
- جدول ۶-۱- تجزیه و تحلیل قوت ها، ضعف ها، فرصت ها و تهدیدات مراکز فناوری اطلاعات روستایی..... ۱۳۶

فهرست شکل ها

صفحه	عنوان شکل
۱.....	فصل اول.....
۱۹.....	نمودار ۱-۱- چارچوب کلی پژوهش.....
۲۰.....	فصل دوم.....
۲۶.....	نمودار ۱-۲- خدمات ارائه شده توسط دفاتر خدمات ارتباطی.....
۷۴.....	فصل چهارم.....
۷۶.....	شکل ۴-۱- موقعیت شهرستان لامرد و دهستانهای آن نسبت به استان فارس و ایران.....
۷۸.....	شکل ۴-۲- نقشه زمین شناسی شهرستان لامرد.....
۸۰.....	شکل ۴-۳- نقشه توپوگرافی شهرستان لامرد.....
۸۲.....	شکل ۴-۴- وضعیت اقلیمی منطقه لامرد از نظر دما و بارش.....
۸۴.....	شکل ۴-۵- نقشه رودخانه های شهرستان لامرد.....
۸۹.....	شکل ۴-۶- نمودار سطح برداشت محصولات عمده بخش زراعت لامرد.....
۹۳.....	شکل ۴-۷- نقشه روستاهای دارای دفاتر خدمات ارتباطی و فاقد دفتر.....
۹۵.....	شکل ۴-۸- نمودار جمعیت و خانوار روستای سیگار از سال ۴۵ تا ۸۵.....
۹۷.....	شکل ۴-۹- تعداد جمعیت و خانوار روستای ترمان طی دوره های مختلف.....
۹۸.....	شکل ۴-۱۰- میزان و درصد سواد اهالی روستای ترمان.....
۱۰۱.....	فصل پنجم.....
۱۰۲.....	شکل ۵-۱- وضعیت جنسیت پاسخگویان.....
۱۰۳.....	شکل ۵-۲- وضعیت سنی پاسخگویان.....
۱۰۵.....	شکل ۵-۳- نمودار وضعیت سنی پاسخگویان.....
۱۰۷.....	شکل ۵-۴- توزیع سنی مسئولین.....
۱۱۳.....	شکل ۵-۵- نمودار میزان پاسخ افراد به استفاده از خدمات دفاتر.....

شکل ۵-۶- نمودار توزیع سنی پاسخگویان..... ۱۱۵

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه

جهانی نو، جهانی دیگر، تولد یافته است: جهانی که در آن «اطلاعات» برترین «قدرت» است، و قدرتها و توانمندیهای دیگر در قلمرو اقتصاد، آموزش، فرهنگ، و ... از آن نشأت می یابند از این رو است که سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) قصد دارد پیشنهاد کند که «دسترسی به سپهر اطلاعاتی» از حقوق اساسی انسانها به شمار می آید و به اعلامیه جهانی حقوق بشر افزوده می شود. این تصمیم یونسکو نه تنها از تولد دنیای نو خبر می دهد، بلکه درعین حال، تعریف جدیدی از انسان و حقوق بشر را نیز در بر دارد: در جهان نو، در این دهکده کوچک، انسان توسعه یافته آن کسی است که به «اطلاعات» دسترسی داشته باشد؛ اطلاع یافتن، دانستن و آگاه شدن، نه تنها یک ضرورت، بلکه یک «حق» است.

روزگاری تاریخ تمدن را به دو دوره تقسیم می کردند: پیش از اختراع چاپ و بعد از آن. امروزه، از دو دوره دیگر سخن می رود: پیش از اختراع اینترنت و بعد از آن. انقلاب رایانه ای سریعتر از آن رخ داده است که بتوان همه پیامدهای گسترده آن را از هم اکنون پیش بینی کرد؛ اما اکثریت اندیشمندان و فرزندگان جهان، دست کم در این نکته همزبان اند که: فناوری اطلاعات توانمندترین ابزار برای توسعه همه جانبه و پایدار در کشورهای عقب مانده است. از دیدگاه بین المللی نیز فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان یک ابزار توسعه روستاها در راستای کاهش فقر، کاهش شکاف دیجیتالی و جلوگیری از مهاجرت بی رویه روستائیان به شهرها شناخته شده است. بر این اساس در کشور ما نیز ایجاد دفاتر ارتباطی روستایی اقدامی مناسب در جهت توسعه روستاهاست.

پست بانک ایران به منظور گسترش خدمات پست مالی در شهرها و روستاهای کشور به عنوان نهادی مالی و بانکی با تصویب مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۷۴ تأسیس شد. موضوع فعالیت پست بانک طبق اساسنامه شامل انجام دادن خدمات در زمینه های پولی و مالی، سرمایه گذاری، حواله های داخلی و بین المللی، اندوخته پستی، حسابهای قرض الحسنه، سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت، اعطای انواع تسهیلات، پرداخت حقوق شاغلان و مستمری بگیران در محل کار و سکونت آنان، خرید پستی، ثبت نام داوطلبان کنکور سراسری دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور و غیره می باشد.

هدف اصلی از ایجاد و توسعه دفاتر ICT روستایی این بوده است که اولاً خدمات و کاربردهای بانکداری الکترونیکی را در روستاها ترویج کنند تا با این عمل روستائیان مجبور نباشند برای انجام عملیات محدود به شهرها مراجعه